

„Minden egyénnek, minden nép
minden egyes nemzedékének újra meg újra
meg kell küzdenie a hitéért úgy,
mint Jákobnak az Isten angyalával.
Isten fiatal. Övé a jövő.”

(Mindszenty József)

Mindszenty hite

„Az egyház mai mély válsága ne ijesszen meg bennünket! Minden egyénnek, minden nép minden egyes nemzedékének újra meg újra meg kell küzdenie a hitéért úgy, mint Jákobnak az Isten angyalával. Isten fiatal. Övé a jövő. Ő nemcsak a múlt, a hagyományok tudója vagy féltékeny vigyázója, hanem az újnak, a fiatalnak, a holnapnak az előhívója is egyénekből és népekből, akik nem adják föl magukat. Ezért nincs helye a csüggedésnek. A mi szívünk megremeghet a nehéztől, az ismeretlentől, a lehetetlennek látszótól, Isten azonban az egyének és nemzetek jövőjét sokszor a lehetetlennek látszó holnapba rejtette el; nekünk kell nekilátnunk, hogy azt előhozzuk. A megmaradt kevésből újra kell építenünk a hazát!

Ez a dolgunk ezen a világon! Ettől megszabadulni nem tudunk, csak elbújni előle. Tegyétek félre a versengést, a mértéktelen személyi nagyravágyást, a ki-ha-én-nem magatartást! Mindenki ott tegye meg a magáét, ahova az élet állította. Teremtsünk keresztény hitre épülő egyházi közösséget! Legyen a családban gyermek Isten akarata szerint! Ez áldás és jövő, bármit mond a világ. A gyermek kapjon a családban, a hétvégi iskolában krisztusi hitet magyar nyelven, magyar öntudatot! Fiatalságunk lelkében tegyük izzóvá a magyar Ígéret földjének megszerzését! Amit e sorokkal lelketekre akarok kötni, ezért éltem, ezért élek és imádkozom itt és az örökkévalóságban.”

Mindszenty József

Engesztelő imanap Mindszenty bíboros boldoggá és szentté avatásáért

Minden hónap 29-én engesztelő imanapot tartanak Csehimindszenten, Mindszenty József bíboros, hercegprímás szülőfalujában. Az imanap célja, hogy a nap 24 órájában mindig legyen valaki, aki imádkozik a bíboros úr mielőbbi boldoggá és szentté avatásáért, valamint engesztelnek a hercegprímás szándéka szerint, amelyet 1946. január 25-én hagyott jóvá: „A Világ Királynője nagy engesztelő mozgalomra főpásztori áldásomat adom.”

A közös liturgikus program keretében a hívők 18 órától keresztutat járnak, majd 19 órától Déri Péter plébános és

egy vendég lelkipásztor szentmisét mutat be a Mindenszentek-templomban. A szentmisét követően, 20 órától engesztelő imaórán vesznek részt Mindszenty bíboros tisztelői. Az engesztelés 21 órakor fáklyás körmenettel zárul a Mindszenty-szobornál.

Minden Mindszenty-tisztelőt és imádkozni, engesztelni vágyót nagy szeretettel várnak a közös imaalkalmakra. Akik távol élnek vagy valamilyen ok miatt nem tudnak részt venni a közös imádságon, azok otthonaikban kapcsolódjanak be az imanap valamely órájába.

Csuti-Mátyás Zsófia

Mindszentynek hősi vére magyar népünk védelmére
Felkiált a magas égbe, megmenekül hazánk népe.

Mindszentynek szenvedése erőt ad a megtérésre.
Példát mutat türelmével, feláldozott életével.

Mindszentynek könnypatakja bűneinket megsiratja.
Megszabadul nemsokára Máriaanak szép országa.

Mindszentynek áldozatja megtanít az alázatra,
Gyengét védő oltalomra, megbocsátó irgalomra.

Mindszentynek segítsége velünk lesz új reményre.
Legyőzve győzött végre, üldözöttek reménysége.

Magyarország példaképe, élessz minket új reményre!
Katolikus hitben élve eljutunk az üdvösségre.

Martinus
www.martinus.hu
a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

Főszerkesztő: Kürnyek Róbert • Főszerkesztő-helyettes: Ipacs Bence • Szerkesztők: Csuti-Mátyás Zsófia, Déri Péter, H. Pezenhófer Brigitta, Kovács József, Salamon Viktória, Teklits Tamás • Nyomdai kivitelezés: Premier Nyomda Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 64.) • Felelős vezető: Hlinka Zsolt • Megrendelés száma: 73171/18 • 2014.február • Kiadó: Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.) • Telefon: 94/513-191 • E-mail: info@martinuskiado.hu • Internet: www.martinuskiado.hu • Felelős kiadó: Teklits Tamás igazgató • ISSN 2060-145X • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.

Interjú Mindszenty bíboros testvérének unokájával

Kovács Rudolfné született Fukszberger Irénnel, Mindszenty József bíboros Anna nevű leánytestvérének unokájával beszélgettünk többek között arról, hogy mit jelentett gyakor és ma a hercegprímás rokonának lenni.

Mit jelent ma Mindszenty bíboros rokonának lenni? Milyen rokoni szálak fűzik Mindszenty József bíboros úrhoz? Kik tartoznak még a bíboros úr rokonságába?

A csehimindszenti házassultak anyakönyvének II. kötetében, a 65. lapon található: „1890. január 28-án Pehm János 25 éves nőtlen földműves szentségi házasságot kötött Kovács Borbála 16 éves hajadonnal.” Az Úr házasságukat hat gyermekkel áldotta meg. Közülük János nyolcévesen, a két iker, János és Borbála pedig egészen kicsi korban halt meg. József, Teréz és Anna megérték a felnőttkort. Annának nyolc gyermeke született, Teréznek hét, közülük hat gyermeket nevelt fel, mert egy fia, Imre egy hónapos korában meghalt. Hogy milyen rokoni szálak fűznek Mindszenty József bíboros úrhoz, azt a szüleinek aranylakodalmán készült népes családi fotó mutatja be.

Erre a nagycsaládra mindig is büszke volt a család elsőszülött pap fia. Boldog volt, mert családját nem érte el az „egykézés” szomorú divatja, így hitelesebben buzdíthatta híveit a gyermekáldás vállalására. Én, Kovács Rudolfné született Fukszberger Irén a bíboros úr testvérének, Annának vagyok az unokája.

Mekkora volt a bíboros testvéreinek családja, és hányan élnek közülük?

Testvéreinek gyermekei összesen tizenöten vannak: kilenc lány és hat fiú. Közülük már csak hárman élnek Budapesten. Teréz lánya, Margit és Anna két lánya, Teréz és Ilona. A bíboros két húgának húsz unokája (11 leány és 9 fiú) és 31 dédunokája (14 leány és 17 fiú) született. Sajnos az unokák közül is már hárman meghaltak.

Tartják-e egymással a kapcsolatot a még élő rokonok?

Nagyanyám testvérének unokái és dédunokái közül sajnos van, akit nem ismerek. Hálás vagyok dr. Veres András megyéspüspöknek, hogy 2012. március 31-én ott lehettem férjemmel, két fiammal és feleségeikkel a Szombathelyi Székesegyházban a bíboros úr születésének 120. évfordulóján bemutatott hálaadó szentmisén. A bíboros családja külön meghívásban részesült. A szentmise utá-

ni agapén olyan rokonokkal is találkozhattam, akiket addig nem ismertem. Rohanó világunkban több időt kellene fordítanunk egymásra.

Mit jelent önnek, hogy Mindszenty bíboros rokonságába tartozik?

Hitet, a valláshoz való ragaszkodást, hisz ő példát mutatott nekünk, hogy mennyire felette áll a vallásos ember a vallástalannak. Felelősséget gyermekeim, unokáim nevelésében, a hivatásomban – óvodapedagógusként dolgozom. Különös kegyelem számomra, hogy a bíboros közbenjárását kérhetem imáimban. A mai világban nagy szükség van rá.

Hogyan élte meg a családja az 1989 előtti évtizedekben, hogy a hercegprímás rokonságába tartoznak? Volt-e része valamilyen hátrányos megkülönböztetésben a bíborossal való rokonsága miatt?

Erről édesapám, Fukszberger Imre (aki 2002-ben halt meg) tudna beszélni. 1951-ben munkaszolgálatosnak hívták be. Káderezéskor a politikai és D-tiszt (ez utóbbiak civil ruhát viseltek, szavuk nagyobb volt a politikai tiszténél) megkérdezték tőle, honnan származik. Mikor megmondta a falu nevét, rámondul-

tak: „Akkor maga a hercegi családhoz tartozik! Akinek hercegprímás a nagybátyja, az hercegi családból származik.” Édesapám visszakérdezett: „Tudja, honnan származik Mindszenty? Földműves szülők gyermeke”. Erre a tiszt felugrott, és pisztolyával kiverte elől valamennyi fogát. Édesanyám postán dolgozott, amikor megtudták, milyen családba került, elbocsátották. Bátyámnak, Imrének és nekem csak zárt ajtók mögött beszéltek szüleink a bíborosról. Féltettek bennünket. Mi a bíborossal személyesen nem találkoztunk. Édesapánk az amerikai követségen is meglátogatta. 1965-ben, amikor az aranymiséje volt, utoljára pedig 1971-ben, édesanyja, a bíboros testvérhúgának halála után. Nagy nehézségek, megpróbáltatások árán 1975-ben sikerült kijutnia Máriazell-be a bíboros úr temetésére. Engem személy szerint a rokonság miatt hátrányos megkülönböztetés nem ért.

Milyen plusz feladatokat jelent ma Mindszenty-rokonnak lenni?

Boldoggá avatásáért nap mint nap imádkozni, a minden hónap 29-én megtartandó engesztelő imaesteken részt venni és Mindszenty bíboros szellemiségét ápolni, átadni.

Déri Péter

Felső sor (balról): Anna férje, Fukszberger János, lánya, Mária, továbbá Anna, István, Teréz és József (a két fiútestvér később Léglerről Légrádira változtatta nevét) mind a négyen a hercegprímás húgának, Teréznek a gyermekei. Középső sor: a hercegprímás két testvére, Anna (legkisebb gyermekével, Ilonával a karjában) és Teréz, az édesanya, Kovács Borbála, az édesapa, Pehm János, Mindszenty prelátus és Légrádi József felesége gyermekükkel, Katalinnal. Alsó sor: Erzsébet, Teréz (Anna két gyermeke), Margit (Teréz gyermeke), Anna (Anna leánya) és Fukszberger Imre, az édesapám. A képről hiányzik Anna két fia, László és István, valamint Teréz leánya, Mária.

Senki sem lehet próféta a saját hazájában? Mindszenty bíboros tisztelete szülőföldjén

Mindszenty (Pehm) József 1892. március 29-én látta meg a napvilágot a Vas megyei Csehimindszenten. Gyermekként nagyon a szívéhez nőtt szülőföldje és az itt lakók. Vallásos, jámbor és buzgó Szűzanya-tisztelő emberek lakták a Vasi-hegyhátnak ezt a keleti vidékét, amely vallásosság és Mária-tisztelet mélyen beleivódott a bíboros lelkébe gyermekként.

Egész életében szívesen gondolt vissza erre a vidékre, sőt a szülőfaluja iránti tiszteletből vette fel 1942-ben a Mindszenty nevet. Még idős korában is hálás szívvel emlegette beszédeiben szülőföldjét.

A szülőföld is büszke volt arra, hogy egy ilyen híres ember származott Csehimindszentről, azonban a kommunizmus évtizedeiben éppen a bíboros úr miatt sok hátrányos megkülönböztetés érte a szülőfalut és sok hazugságot, rágalmat hintettek el a hercegprímásról, amely tévedések sajnos még mindig sokak fejében ott élnek.

Hála a Jóistennek, egyre többen jönnek rá arra, hogy mennyire becsapták őket Mindszenty bíborossal kapcsolatban. A hívek megszervezték maguk között, hogy minden hónap 29-én a nap minden órájában imádkoznak a hercegprímás boldoggá avatásáért, és a 2012-

ben bevezetett engesztelő imaesteken is sokan részt vesznek a plébánia falvai-ból. Minden szentmise végén közösen elimádkozzuk a bíboros úr boldoggá avatásáért az imádságot.

Az egyházközség és az önkormányzat közösen újjátta fel az Emberi Erőforrások Minisztériuma által biztosított 20 millió forintból a bíboros úr szülői házát és rendezett be egy szép kiállítást a Mindszenty Emlékház átadására és megáldására. 2013. december 12-ére ismételen összefogva készültünk a Terror Háza Múzeum állandó kiállításának megnyitójára és még számos közös ter-
vünk, programunk van, amelyekkel szeretnénk még jobban megismertetni Mindszenty bíboros úr életét, a magyar népért vállalt áldozatát és „fehér vértanúságát”.

Legfőbb tervünk, hogy Csehimindszenten méltó emlékhelyet állítsunk fel a hercegprímásnak, ahol a szülői házában meg lehet ismerni az életét, munkásságát és üldöztetését. A keresztes templomában és annak csendes környezetében pedig lelkiekben lehet feltöltődni és megismerkedni a bíboros úr lelkiségével, szellemiségével.

Déri Péter

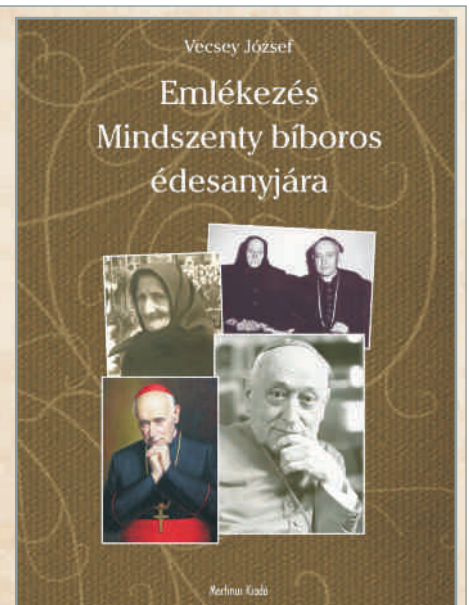
KÖNYVAJÁNLÓ

Vecsey József: Emlékezés Mindszenty bíboros édesanyjára

A Martinus Kiadó Vecsey József egykori szombathelyi egyházmegyés pap, teológiai tanár könyvének újbóli kiadásával készült 2012-ben a Vas megyei születésű Mindszenty József bíboros hercegprímás születésének 120 éves évfordulójára. Az Emlékezés Mindszenty bíboros édesanyjára című könyv 1970-ben Svájcban jelent meg első ízben. Magyarországra az akkori politikai helyzet miatt csak titok-

ban juthatott el néhány példány, az eredeti könyv ma már nehezen kutatható fel.

Vecsey József jó barátságban volt Mindszenty bíborossal, és gyakran segítette a bíboros édesanyját abban, hogy meglátogathassa börtönben lévő fiát. A szerző a könyvében bemutatja Mindszenty zalaegerszegi plébánosságának éveit – Vecsey ekkor Mindszenty káplánja volt –, a püspöki kinevezés időszakát, majd a bíborosi éveket, a hírhedt koncepciók pert, valamint az édesanya szóbeli közlései és levelei alapján a börtönök egy részét is. A könyv személyes hangvételű visszaemlékezés és hiteles korrajz is egyben.

Martinus Kiadó, Szombathely, 2012 •
2.500 Ft

Mi látható a Mindszenty Emlékházban?

2013. szeptember 29-én ünnepélyes keretek között adták át Mindszenty József bíboros szülői házát Csehimindszenten. A helyi egyházközség és önkormányzat közös összefogásával készült el egy szép kiállítás főként a hercegprímás úr rokonainál lévő emlékekből, valamint a Magyarországi Mindszenty Alapítvány által biztosított tárgyakból.

2013. december 12-én Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere nyitotta meg a Terror Háza Múzeum *Mindszenty József, a magyarok lelkiismerete* című állandó kiállítását az emlékházban. Ahogy belépünk a bíboros úr szülői házába, egyszerre egy csodálatos, térdeplő Mindszenty Józsefet ábrázoló gipszszobrot láthatunk, amely Babusa János művész alkotása.

Belépve a kisszobába – ahol a bíboros úr meg szokott szállni, amikor hazaérkezett – egy szépen berendezett falusi szoba képe jelenik meg előttünk, amelyben több, a hercegprímáshoz kapcsolódó tárgy látható. A fogason lóg Mindszenty József kabátja, a mosdóasztalon található a borotvája, a bécsi pázmáneumbeli ágya, rajta azokkal a párnákkal és takaróval, amiket a külföldi magyarok adtak neki, valamint a szüleitől, az újmiséjére kapott íróasztala.

A nagyszobában megdöbbenítő látvány tárul a látogató elé, hiszen az egész szobát fehérre festették. Körbe a falakon 14 stációban összefoglalva látható a bíboros úr egész élete a születéstől egészen az újratemetéséig. A szoba közepén pedig az a kehely található, amelyet 1965-ben kapott VI. Pál pápától aranymiséjére, továbbá ebben a szobában látható egy bíbornoki, szegélyes reverendája is.

A hátsó szobában számítógépről különféle interjúk láthatók és hallhatók neves emberektől, akik a bíborossal kapcsolatos élményeiket, gondolataikat osztják meg a vendégekkel. A falakon képeket tekinthetünk meg, amelyek a hercegprímás urat mutatják be különféle eseményeken.

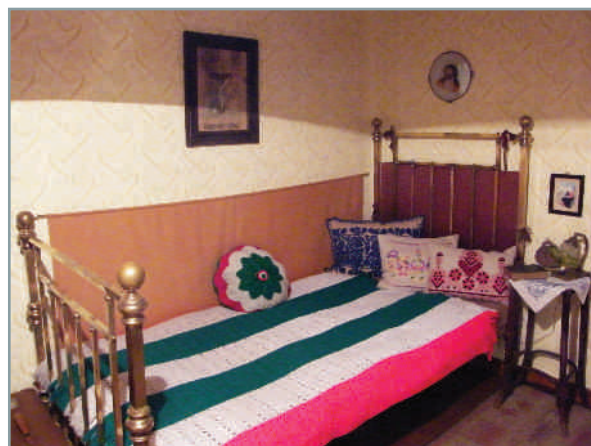
A régi kamrából ún. börtönszobát alakítottak ki, amelyben Mindszenty József kirakatperéről láthatók képek, valamint azoknak az újságíróknak a fotói, akik a sajtóban rágalomhadjáratot folytatattak a bíboros úr ellen. A kamra hátsó falán pedig a hercegprímás halotti maszkjának hiteles másolata tekinthető meg.

Sok látogató, Mindszenty-tisztelő érkezik az emlékházba, hogy a színvonalas kiállítást megnézzék és örömet fejezzék ki az emlékház megtekintése után, hogy milyen lelki élményben volt része. Az ide látogatók élményét szeretnénk még bővíteni a következőkben azáltal, hogy az egész Mindszenty-portát rendbe kívánjuk tenni.

Az Emberei Erőforrások Minisztériumától kapott 20 millió forintos támogatásból ez a nivós kiállítás és eredeti állapotba történő visszaállítás valósult meg. Terveink között szerepel még az istálló és pajta közösségi térré történő átépítése, valamint az udvar rendezése is, hogy az ide látogatóknak a kiállítás megtekintésén túl egyéb pihenési és kikapcsolódási lehetőségeket is tudjunk biztosítani.

Forrásaink sajnos végesek, ezért örömmel fogadjuk a különféle felajánlásokat, adományokat, amelyek segítségével egy még színvonalasabb Mindszenty-emlékhelyet tudunk kialakítani. A támogatásokat A Bíboros Szülőfalujának Templomáért Alapítvány számlájára lehet küldeni, a 11747075-20009018-as számlaszámra.

Déri Péter

Rövid hírek

Magyarul is megjelent a Szentatya első apostoli buzdítása, az *Evangelii Gaudium*. A rendkívül nagy érdeklődést kiváltó enciklika már kapható a Martinus Könyvesboltban.

Idén is sok helyen egybekötötték a Betegek Világnapját a betegek szentségének közösségi kiszolgáltatásával. „A hívő ember a betegek szentségében Krisztus szeretetét látja, aki magára veszi a mi fájdalmainkat, aki meghív bennünket, hogy nehézségeinket vele viseljük. Ez a szentség megerősíti a hitet és a bizalmat a betegségtől, öregségtől elgyöngült emberben, erőt ad a kétségbeesés és a halálfélelem kísértése ellen” – fogalmazta meg Spányi Antal székesfehérvári püspök.

Február 10-én Várszegi Asztrik panonhalmi főapát-püspök hálaadással emlékezett meg az esti konventmisében 25 éve történt püspökké szenteléséről. Az 1989. február 11-i ünnepen együtt szentelődött Mayer Mihály és Takács Nándor püspökökkel az esztergomi bazilikában.

Ferenc pápa 2015-ben Torinóba látogat. Az időpontot egyelőre nem határozták meg, látogatására valószínűleg a tavaszi időszakban kerül sor. A halotti lepel közszemlére helyezését a húsvéti ünnepek utánra tervezik; áprilisban és májusban tekinthetik meg az érdeklődők.

A Szentatya február 9-i Úrangyala imádsága alkalmával üdvözlétét küldte a Téli Olimpiai Játékok sportolóinak és szervezőinek: „Ezekben a napokban az oroszországi Szocsiban zajlanak a Téli Olimpiai Játékok. Üdvözlétemet küldöm a szervezőknek és minden sportolónak, azzal a kívánsággal, hogy az esemény legyen a sport és a barátság valódi ünnepe”.

A HÍREK FORRÁSA: MAGYAR KURÍR

XVI. Benedek pápa lemondásával egy időre megüresedett Szent Péter széke

„Legeltesd juhaimat!” Jn 21,17b

Már egy év telt el azóta, hogy XVI. Benedek pápa lemondásával február 28-án, este 8 órától a péteri széket megüresedettnek nyilvánította. Ez a rendkívüli lépés megrázta, a március 13-i esemény és az azt követő, mondhatjuk év felrázta a világot.

Benedek pápa péteri szolgálata nagy ajándék volt az Egyháznak. Hatalmas teológiai műveltsége révén tanításával, katekéziseivel, pápai megnyilatkozásaival olyan hatalmasat alkotott, hogy azokból még évszázadokon át tanulhatunk, lendületet vehetünk, erőt kaphatunk.

Azt gondolhattuk, Boldog II. János Pál pápa halálakor, hogy az ő személyisége és lendülete után nehéz lesz pápának lenni. Benedek pápát azonban hamar megszerette mindenki – bár voltak, akik szavait és gesztusait félreértelmezték –, hiszen sugárzott belőle az atyai szeretet. Hasonló érzéseket váltott ki lemondásakor, de döntését a közvélemény néhány

nap elteltével megértette, és előrelátó, bölcs gesztusként fogta fel, amelyre csak egy rendkívüli lelki intelligenciával megáldott pápa szánhatta el magát.

Ki jöhet utána, aki betölti azt az űrt, amit maga után hagyott? A Szentlélek pedig Ferenc pápát választotta, aki szeretetével, határozottságával, „új evangelizációs” szemléletével és pasztorációjával elődei biztos alapján vezeti tovább Krisztus Egyházát az üdvösség útján. Tanítása egyáltalán nem új, azt hirdeti, amit mindig is hirdetett az Egyház. Nyílt természetével és szeretetével azt egyre inkább közelebb hozza és megérteti korunk emberével, hogy ez ma is aktuális és élhető.

Imádkozzunk mindkettőjükért, ahogy ezt Ferenc pápa kérni szokta, hogy elődje még sokáig köztünk lehessen, imáival és tudásával gazdagítson minket, ő pedig Istentől vezetve a rá bízott szolgálatot jól végezhesse.

Kovács József

A házasság lényegi tulajdonságai

„A házasság lényegi tulajdonságai az egység és a felbonthatatlanság; ezek a keresztény házasságban szentségi jellegénél fogva, különös erősséggel bírnak.” (CIC 1056. k.)

Az egység abban áll, hogy csak egy férfi és egy nő léphet házasságra egymással. Ha tehát az egység nem lenne a házasságnak lényegi tulajdonsága, akkor lehetséges lenne egy férfinak több nővel (poligynia), vagy egy nőnek több férfivel (poliandria) vagy azonos neműeknek is házasságot kötniük. Azonban az egység kizár minden ilyen lehetőséget.

A felbonthatatlanság pedig azt jelenti, hogy a házassági kötelék nem bontható fel, de különbséget kell tenni külső és belső felbonthatatlanság között. A belső felbonthatatlanság azt jelenti, hogy a felek sem egyoldalú, sem kölcsönös beleegyezéssel nem tudják felbontani házasságukat. A külső felbonthatatlanság azt foglalja magába, hogy az érvényes és elhált házasságot semmilyen külső hatóság sem bonthatja fel.

Napjainkban az Egyház szemére vetik, hogy a felbonthatatlanság ellenkezik az emberek szabadságjogával. Ez azonban nem így van, mert mindenki szabadon dönthet arról, hogy házasságot kíván kötni vagy sem, és joga van ahhoz is, hogy eldöntse, kivel szeretne életszövetségre lépni.

Bár XII. Piusz pápa beszélt arról, hogy még az államnak sincs felhatalmazása arra, hogy érvényes házasságot felbontson, mert a természet rendjében a teremtő Isten azt szent dolognak alkotta, mégis azt látjuk, hogy majdnem mindegyik világi törvényhozás lehetővé teszi a válást, azzal magyarázva, hogy ez a civilizáltság és a szabadság kifejeződése.

Katolikus felfogásunk szerint éppen ennek az ellenkezője igaz, mert a válás nem a szabadság, hanem inkább az önzés, az erkölcsi és a társadalmi regresszió jele. A válás tehát a természet rendjének, Isten törvényének súlyos megsértése és egyike a társadalommal és a családdal szembeni tévedésnek.

Déri Péter

Kis liturgikus illetan

A szentmise kezdetére várva

Miután templomi helyünket elfoglaltuk, a szentmise kezdetéig hátralévő időt a készüléssel, ráhangolódással, elcsendesedéssel töltjük. Hacsak nincs kivétlően az énekek szövege, imakönyvünkéből keressük ki a szentmise kezdő énekét. Ha korábban nem tettük volna meg, a perselybe szánt adományunkat is készítsük elő. Amennyiben a szentmise előtt a hívek közösen imádkoznak, kapcsolódjunk be mi is. Fontos viszont a szentmise kezdete előtt arra is időt szakítani, hogy átgondoljam, milyen bűneimért kérek bocsánatot, mit kérek ebben a szentmisében az Úr Istentől, illetve mit köszönök meg.

Ez a sorrend tükrözi a szentmise rendjét is: először van a bűnbánati rész. Az ott rendelkezésre álló rövid csend azonban nem elegendő, hogy a lelkiismeretemet komolyabban megvizsgáljam. Erre esti imádságaink keretében, illetve a szentmise előtt kell sort keríteni. Megbánni csak azt tudjuk, amit előtte át is gondoltunk.

Az „Uram, irgalmazz” illetve a „Dicsőség” eléneklése után a pap könyörgésre szólít fel bennünket, majd az előírások szerint rövid csendet tart. Ez az a pillanat, amikor Isten elé hozzuk kéréseinket, majd pedig a szentmise könyörgésével egyesül mindannyiunk kérése. Ám azt, hogy mit szeretnénk kérni, már előre meg kell fogalmaznunk, ezért kéréseinket jó a szentmise előtt átgondolnunk.

Köszönetünk, hálaadásunk kifejezésének konkrét helye a szentáldozás után van. Az előírások értelmében a pap vagy az áldozás utáni könyörgés előtt tart megfelelő ideig szent csendet, vagy pedig a könyörgésre való felszólítás után, ugyanúgy, mint a szentmise könyörgésekor. Ezalatt mondhatjuk el köszönetünket, amiket szintén előre át kell gondolnunk, hogy aztán a közös könyörgéssel kifejezésre jusson mindannyiunk hálaadása.

A szentmise kezdete előtti percek tehát bőven adnak teendőt a minél gyümölcsözőbb részvétel előmozdítására. Használjuk ki ezeket az értékes pillanatok!

Ipacs Bence

Plébániaépület megáldása Hegyfalun

▲ A Leader program, a Szombathelyi Egyházmegye, a helyi egyházközség és az önkormányzat segítségével közel 13 millió forintból újult meg a plébániaépület, amit dr. Veres András megyéspüspök áldott meg február 8-án. **Kálmán Rózsa**

▼ A Szent Mihály-templomban február 11-én ünnepeltük a Betegek Világnapját. A Mária Légió tagjaival a lourdes-i imakilencedet imádkoztuk, majd szentségimádásra és a hagyományos, gyertyás körmenetre került sor. **Dr. Kovács Mónika**

Betegek Világnapja Lentiben

Egyetemi óra a levéltárban

▲ A Nyugat-magyarországi Egyetem történelem szakos diákjai február 13-án a levéltárban őrzött iratanyag szerkezetével, az iratkezelés rendszerével és a gyűjteményben őrzött fontosabb dokumentumtípusokkal ismerkedtek. **Rétfalvi Balázs**

▼ A Bíboros Szülőfalujának Templomáért Alapítvány jóvoltából a templom egy új Szűzanya-szoborral gazdagodott, amelyet február 16-án lepleztek le. A 29-i engesztelési körmenetekre ezt a szobrot viszik magukkal a hívek. **Kovács Rudolf**

Szobormegáldás Csehimindszenten

A Baba-mama klub farsangja

A szombathelyi Kálvárián működő Baba-mama klub február 12-én tartotta első farsangi összejövetelét, melyen apukák is részt vettek. A mulatságon zsűri díjazta a legeredetibb jelmezeket. **Pétervári Zsófia**

Ígértétel a kertvárosi templomban

A zalaegerszegi plébánia lelkipásztori munkatársai február 9-én ígértet tettek és megkapták püspök úr megbízólevelét, így a szentmiséken áldoztathatnak és a betegeknek elvihetik az Eucharisziát. **Kürnyek Róbert**

A jánosházi Szent Imre iskola farsangja

A felső tagozatos diákok tartották farsangi báljukat február 15-én a művelődési házban. Molnár Terézia igazgatónő köszöntő szavai után Boddorkós Imre atya nyitotta meg a rendezvényt. **Martonné Böröcz Ramóna**

Helyükre kerülnek a kőemlékek

A 2016-os Szent Márton jubileumi év előkészületeinek jegyében február 11-én megkezdődött azoknak a római kori kőemlékeknek a kibontása a Savaria Múzeum kőtárában, amelyek 1784 és 1908 között az eredeti környezetben, a Püspöki Palota Sala Terrenájában voltak.

A püspökség már négy évvel ezelőtt is kezdeményezte a római kőemlék eredeti helyükre történő visszaállítását. A Savaria Múzeumban megtartott helyszíni szemlén dr. Veres András püspök úrnak és a vendégeknek Csapláros Andrea múzeumigazgató mutatta be az átadásra szánt köveket, mialatt Kőfalvi Vidor, a Magyar Nemzeti Múzeum kőrestaurátora hozzáfogott a legnagyobb kő kibontásához.

Az elkövetkező hónapokban restaurátorok, régészek, valamint az egyházmegyei főépítész összehangolt és szakértő munkája elengedhetetlen lesz ahhoz, hogy a kitűzött május 2-ai kiállításmegnyitón a vendégek már a régi/új környezetben láthassák a kőemlékeket.

Simon Katalin

Programajánló

március 14-16. (péntek–vasárnap) 18 óra Nagyböjti lelki gyakorlat (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia) • **március 19. (szerda) 6.30 óra** Stációs szentmise (Szombathely–Herény, Szent György-templom) • **március 21. (péntek) 6.30 óra** Stációs szentmise (Szombathely, Szent Márton-templom) • **március 26. (szerda) 6.30 óra** Stációs szentmise (Szombathely–Szöllös, Jézus Szíve templom) • **március 28. (péntek) 6.30 óra** Stációs szentmise (Szombathely, Szent Norbert-templom) • **március 29. (szombat) 9.30 óra** Tematikus lelkinapok különböző imafajták ismertetésével (Szombathely, Martineum Felnőttképző Akadémia); **18 óra** Mindszenty engesztelő imnap (Cseh Mindszenty, Mindenszentek-templom) • **április 2. (szerda) 6.30 óra** Stációs szentmise (Szombathely–Olad falu, Szentháromság-templom) • **április 4. (péntek) 6.30 óra** Stációs szentmise (Szombathely–Kámon, Krisztus Király templom) • **április 7. (hétfő) 18 óra** Dr. Németh Norbert egyetemi lelkész, főiskolai tanár *Jézus Krisztus, aki igazi Isten és valódi ember (Jézus személyéről)* című előadása (Szombathely, Károlyi Gáspár tér 4. C épület) • **április 9. (szerda) 6.30 óra** Stációs szentmise (Szombathely–Szentkirály, Szent István király templom) • **április 10. (csütörtök) 18.45 óra** Szentségimádás papokért és papi hivatásokért (Szombathely, Székesegyház–Madonna-kápolna) • **április 10-12. (csütörtök–szombat)** Szombathely város nagyböjti lelki gyakorlata (Szombathely, Székesegyház) • **április 11. (péntek) 6.30 óra** Stációs szentmise (Szombathely, Szent Kvirin-templom – Szalézi) • **április 12. (szombat) 9 óra** Egyházmegyei ifjúsági lelkinap (Celldömölk); 24 órás szentségimádás (Szombathely, Székesegyház)

A parlamenti választások közeledtével

Kedves Olvasó!

A Martinus februári számában beharangozásra került, hogy a velem készített interjúnak lesz folytatása. Az akkori felkérésnek szeretnék most eleget tenni.

Bizonyára sokféle gondolat, kérdés merül fel minden keresztényben a választásokkal kapcsolatban. Most egyet szeretnék kiemelni ezek közül, amely úgy tűnik, négyévenként visszatérő probléma. Minden bizonnyal ugyanúgy bántja ez a jelenség hívó embertársaimat is, mint engem. De talán még azt is megkockáztatom, hogy nem csak a hívó embereket zavarja ez a jelenség. Az ugyanis, hogy bizonyos politikai erők újra és újra a választási kampány eszközüvé teszik az Egyházat, számomra nehezen elviselhető. Harcos egyházellenes kirohanások szem- és fültanúi vagyunk, amelyek, véleményem szerint, méltatlanok egy demokratikus államban, mert alaptalan és megtévesztő üzenetek hangzanak el ezekben a megnyilatkozásokban. Bár azt is tudom, mert nem vagyok naiv, hogy az egyházellenességgel, mint a harcos ateizmus egyik napjainkban is továbbélő és mozgósító eszközével, ma is lehet szavazatokat gyűjteni. De amiért én ezt nagyon elszomorítótnak és elfogadhatatlannak tartom az az, hogy indulatokat is lehet vele kelteni. Csak sejteni tudjuk, milyen lelkiület élhet azokban, akik ilyen alatomos módon a viszálykodást és az ellenségeskedést ébresztgetik a tudatosan megtévesztett emberekben. Igaz, azt sem szabad szem elől téveszteni, hogy ők következetesek. Ugyanis nemcsak szavak szintjén, hanem, amikor hatalomra kerülnek, a tettek mezején is kifejezik ellenséges szándékukat a vallásos emberekkel és az egyházi intézményekkel kapcsolatban. Ezt legtöbbször a közfeladatokat ellátó oktatási, kulturális és szociális intézmények finanszírozásának a visszatartásában juttatják kifejezésre. Hogy ez mennyire valós probléma, azt az is mutatja, hogy 2010-ben az Alkotmánybíróságnak kellett megállapítani az előző kormány egyházi intézményekkel kapcsolatos egyenlőtlen finanszírozási gyakorlatát.

Ezért is elkésérítő, hogy már ebben a választási kampányban is elhangozhott néhány ilyen irányú kijelentés: fel kell mondani a nemrégiben megújított Vatikáni Megállapodást; csökkenteni kell az egyházi intézmények támogatását; meg kell szüntetni a kötelező hitant. Ezek, s az ehhez hasonló kijelentések tele vannak csúsztatásokkal és egyházellenességet szító szándékkal. A teljesség igénye nélkül szeretnék néhány gondolattal ezekre reflektálni a tisztánlátás érdekében.

Az előző Vatikáni Megállapodást 1997-ben Horn Gyula, akkori miniszterelnök kötötte a Szentszékkal, mindkét fél kölcsönös, ha nem is teljes megelégedésére. Az a megállapodás az akkori törvények alapján készült. Közben eltelt tizenhat év, új alkotmánya van az országnak, és a közfeladatot ellátó intézmények finanszírozásának rendje is megváltozott. Ezeknek a szempontoknak a figyelembevételével szükség mutatkozott a Vatikáni Megállapodás megújítására. Talán e megállapodás felmondásának szándékát hangoztatók ezt nem tudnák? Biztosan tudják, de kijelentéseik mögött az egyházellenesség szításának szándéka áll.

Azt is hangoztatják, hogy csökkenteni kell az egyházi támogatásokat. Nehéz nem arra gondolni, hogy e kijelentés mögött is a vallásellenesség ébresztésének szándéka bújlik meg. Ugyanis valószínűleg a politikusokon kívül csak kevesen tudják, hogy az egyházaknak nincs támogatás a költségvetésben. Nem úgy, mint a pártoknak és a politikusoknak, hiszen őket az állami költségvetés-

ből fizetik. Ellenben a papok és a lelkészek fizetését a hívók közössége biztosítja. Még a templomok fenntartását és a segítők (kántor, sekrestyés) fizetését is a hívó emberek adják össze. A templomok felújítására biztosított pályázati pénzeket pedig én nem nevezném egyházi támogatásnak, hiszen ezek a templomépületek országunk kultúrkinccsei részei. Felújításuk tehát közfeladat.

Az oktatási és szociális intézmények finanszírozása szintén nem egyházi támogatás, hiszen minden közfeladatot az adófizető polgárok pénzéből végez az állam. A hívó emberek is adófizető polgárok, ezért jogos az igényük, hogy a nekik szóló közfeladat-ellátást is finanszírozza az állam, legyen az iskola vagy szociális intézmény.

De mintha már hallanám is néhány politikus véleményét: én nem akarom, hogy az én adómból egyházi épületeket újítsanak fel, és egyházi intézményt finanszírozzanak. Szeretném nekik megemlíteni, hogy biztosak lehetnek afelől, hogy vannak olyan pártok, intézmények és ügyek, amelyek fenntartását és finanszírozását a hívó emberek sem veszik szívesen. Azt pedig csak halkan jegyzem meg, hogy a nemhívó családok is keresik az egyházi intézmények szolgálatát!

Végül a harmadik ötlet: megszüntetni a kötelező hitoktatást. Mindenki tudja, hogy Magyarországon nincs kötelező hitoktatás. Viszont van szabadon választható erkölcs- vagy hitoktatás. Aki pedig ezeknek a szükségét nem látja be, az biztosan nem ebben a világban él, vagy nem keresi a nemzet javát. De ha valaki ezek szükségességét nem is látja be, biztosítjuk arról, hogy akik hitoktatáson vesznek részt, azok jó állampolgárok, a nemzet és a társadalom hasznos tagjai lesznek. Így az erre költött összeg nem ablakon kidobott pénz lesz.

Dr. Veres András megyéspüspök

Ki az, akivel beszélek?

A mikor találkozunk valakivel, van róla előzetes ismeretünk, vagy az első benyomás az, ami valamilyen módon meghatározza a beszélgetés légkörét. A bennünk levő kép persze gyakran sebzett, fals, nem tükrözi hibátlanul a személyt, hiszen lehetett rossz napja, amikor előzőleg találkoztunk, de az is lehet, hogy valaki rosszat mondott róla és előítélet van bennem iránta. Ugyanez fordítva is igaz lehet, engem nem lát tisztán az „aktuális szemüvegével”.

Szerencsés esetben ezeket az előzetes információkat félre tudjuk tenni, és előítéletek nélkül tudunk a felebarátunkhoz fordulni. Jó volna az Istentől kapott irgalmat továbbadnunk, és elengedni mindent annak, aki épp, hogy csak „lefröcskölt egy kis hideg vízzel”.

Ismerem-e, akivel beszélek? Úgy ismerem-e, amilyen valójában? És én tudom-e adni magamat őszintén, álarcok nélkül? Az imában, amely találkozás az Istennel, hasonlóan áll a dolog. A kapcsolat eredményességének egyik feltétele, hogy előítéletek nélkül ismerjük egymást. Azt senki sem kérdőjelezi meg, hogy ez az Isten oldala felől megvan. Velünk kapcsolatban kérdéses, hogyan megyünk bele a vele való találkozásba, imába.

Az Istenről alkotott képe minden embernek különböző és folyamatosan változik. Kölcsönös odahallgatásban és válaszdásban haladunk előbbre az ismeretben. Egész életünk során keressük, kutatjuk, milyen az Isten. Karl Rahner úgy tartotta, hogy egész teológiai munkássága arról szól, hogy egy kicsit fellebbenti a fátylat a misztériumról, a titokról, akit majd az örök életben szemlélhetünk, de soha nem ismerhetünk ki.

Álljon itt Papp Miklós gk. pap néhány sora az istenképpel kapcsolatban: „*Egyéni életünkben is folyton keressük, hogy ki az Isten, hiszen az életvezetésünk múlik rajta. Én személyesen semmitől sem félek annyira, mint hogy hamis istent imádok. Ha*

hamis az istenképem, hamis az egész életvezetésem, végső soron az életem. Nem egyszerűen erkölcsi kötelességem Istent keresni és imádni, hanem húsbavágó kérdés. Identitásom kérdése. A saját istenképem olykor olyannak tűnik, mint amit én teremttem. Nemcsak Isten teremti a maga képére az embert, hanem fordítva is: mi is a magunk képére teremtjük meg isteniünket. Olykor azt hiszem, olyan istent vetíték magam elé, aki nekem jó, aki nekem kényelmes, megsimogatja a fejem, mindig vigasztal. Talán Isten sokkal hatalmasabb? Többre sürget? A bűneim jobban bántják? Talán sír fölöttem? Minden imámban röntgenszemmel akarok a magam vetítette istenkép mögé nézni, hogy azokon túl ki is ő valójában.”

A nagyböjt első vasárnapján Jézus megkísértéséről olvasunk az evangéliumban. Ezt a szentírási részt tekinthetjük úgy is, mint a helytelen istenképeink egy-egy fajtáját. „Tedd, hogy ezek a kövek váljanak kenyérré!”

A Mindenhatóság ugráljon és teljesítsen, hogy ne kelljen fáradoznom, kényelmesen élhessek. **Biztosítsa evilági kényelmemet, jóléteimet.** Ha nem tesz meg valamit, amit kérek vagy gondolom, hogy nekem szükséges, akkor talán nem is szeret.

„Minden hatalmat és dicsőséget neked adok, ha...” Nem tudjuk elképzelni, hogy az Isten értünk **kiüresedett**, emberré lett. Annyira szeret engem, hogy a hatalmánál százszor többet ér számára az én üdvösségem. Olyan isten nekünk nem kell, aki lemond a hatalomról, aki vállalja a szolga sorsát...

„Ha Isten Fia vagy, vesd le magad inét.” **Ha nem tesz csodát nekem**, nem isten. Miért nem gyógyít meg egy csodával most, milyen sokan hinnének benne a környezetemből!

A kísértő az első perctől fogva azon van, hogy az igaz Istent ne tudjuk megismerni. Hamis módon mutatja be. Gondoljunk csak a bűnbeesés kísértésére, ahol egyenesen hazugnak állítja be őt. (Ter 3,1-5)

A kísértő az első perctől fogva azon van, hogy az igaz Istent ne tudjuk megismerni

A bizalmatlanság magvát elvetette az emberben. A kicsinyes isten képét, aki nem akarja az ember javát, aki irigyli az embertől a tudást. **Az igazi életcélnakat**, hogy Istennek a rólunk való gondolatát megvalósítsuk, a gonosz úgy állítja be, **mint rémisztő feladatot**, mint olyat, amit lehetetlen megvalósítanunk.

Gyerekkorunkban alakul ki az istenképünk a tekintélyszemélyhez (szülő, tanár) való viszonyunk alapján, ami életünk során szüntelenül változik.

Isten igazi valóját közvetve tudjuk megismerni: **Jézus Krisztus mutatta meg nekünk.** Általa ismerhetjük meg a jóságos, az irgalmas, szerető, gondoskodó Atyát. Az Isten Jézusban szólítható meg – anélkül, hogy a mi világunk részévé vagy tapasztalásunk tárgyává válna. Mindaz, amit Jézus tesz, az Isten tulajdonságait mondják el.

A Szentírás részeit a *Lectio divina* (lelki olvasás), a Szent Ignác-i imamód, a szemlélődés imafajtajával átímadkozva folyamatosan feltárul számunkra Isten kimeríthetetlen szépsége, gazdagsága, dicsősége.

Ezekről az imamódokról már olvashattunk, vagy még az ezután következő számokban kerülnek ismertetésre ebben a rovatban. Figyelmükbe ajánljuk a Martineum Felnőttképző Akadémián havonta megtartásra kerülő Imaiskola elnevezésű programot, amelynek következő alkalmára 2014. március 29-én, fél 10-től kerül sor.

Pomeisl Mária SSS

El kell indulni az eltévedt juhok után

Kiss László pákai plébános, a Lenti Esperesi Kerület esperese Szombathelyről származik. Jelenleg tizenegy település lelki vezetését látja el. A plébániához tartozik Bázakerettye, Csömödér, Kányavár, Kiscsehi, Kissziget, Lasztonya, Lisszentadorján, Maróc, Ortaháza és Pördefölde is. Volt börtönlelkész, illetve karitászelelkész, de misebuszt is indított már a vasárnapi szentmisékre. Kiss László atyával régi emlékekről, a kor nehézségeiről is beszélgettünk.

Kiss László
pákai esperesplébános

Szombathelyen nőtt fel, a szállósi plébániához kötődnek első templomi, egyházi élményei. Hogyan emlékezik vissza a gyermekkorára?

Szombathely Százhold nevű városrészében nőttem fel, ami ma is a szállósi plébániához tartozik. Ennek a városrésznek minden utcájából származik egy pap. Úgy is mondhatnám, hogy olyan „se falu, se város” volt a gyermekkoromban. Talán ezért volt nagyszerű. Csapatosan játszottunk az utcán, sok mindenkit ismertünk, az embereknek nem volt „városi magánya”. Meghatározó gyermeki élményem, hogy hétköznapi a nagymamák is csapatban jártak októberi, májusi, júniusi litániákra és esti misékre, én meg velük. Sajnos a nagyon nagy korkülönbség miatt nem lehetett olyan kapcsolatom a plébánosokkal, mint ahogy azt más kispapnál láttam, látom.

Számomra Németh János plébános úr maga volt a megtestesült szent. Miután Gergely Ferenc atya elment a szemináriumba, hatodikos koromban olyan „sekrestyéspótlék” lettem, ami végleg a templomhoz kötött. A családom amúgy átlagos család: egy nővérem van, ő már

négy lány édesanyja és három unoka boldog mamája. Édesapám már meghalt, édesanyám pedig most is a segítségemre van. Mindig azt éreztem, hogy a szüleim valóban értünk élnek, és mindent megtettek azért, hogy vágyaink teljesülhessenek, még ha ez nehézségekkel is járt.

Miért szeretett volna mindenképp a bencés gimnázium diákja lenni? Már fiatalon érezte, hogy a papi hivatást kell választania?

Állítólag már ötéves koromban miséztem otthon. Az, hogy a gimnáziumba járhattam, bizony nehéz anyagi terheket rótt szüleimre. Talán nem akarták, hogy pap legyek, de sohasem akartak lebeszélni, és a döntésemet tiszteletben tartva végig segítettek. Persze, gyermekkoromban akartam buszvezető és színész lenni, de állatokkal foglalkozó gazdálkodó is. Azonban mindig visszajött a vágy: papnak lenni. Ezt követően jött a felismerés, hogy a lányok nemcsak osztálytársak, barátok. A papság gondolata mégis erősödött bennem, ezért akartam a bencés gimnáziumba menni. Amikor odaértem és megkérdezték, miért vagyok ott, rögtön közölték velem, aki úgy megy oda, hogy pap szeretne lenni, abból nem lesz pap. Ekkor lett bennem egyfajta dac: akkor is pap leszek. Nagyon hálás vagyok a gimnáziumnak a műveltségért, amit ott kaphattam meg. Ma már azért is, hogy sokszor talán megaláztak, hogy valóban kialakuljon bennem a hivatás, tudjak a nehézségek ellenére is állhatatos maradni. Ne azért legyek pap, mert örülnek nekem, hanem azért, mert tudom, Isten meghívott. Hálás vagyok Somorjai Ádám atyának a lelkipozíciójáért, valamint Marton József atyának, aki mint egy cinkos, sokszor erőt adott azzal, hogy ki mondta, jó papnak lenni, legyek jó pap. Ő volt az egyetlen bencés, aki bátorított

és kimutatta, örül, hogy elfogadtam Isten hívását. A gimnázium végén arra is rá kellett jönnöm, talán nem a rosszindulat vezette bencés tanárait elutasító viselkedésükben. A gimnáziumban a szerzetesi hivatás is megérintett. Nagyon szerettem volna monasztikus, például bencés szerzetes lenni. Vonzott a közös imádság, a teljesen elkötelezett élet. Szent Benedek regulája elvárás volt. Mivel azonban akkor Magyarországon a bencésesség együtt járt a tanársággal – és nem akartam, hogy a tanárim szívinfarktust kapjanak, minthogy nem voltam eminens diák (egyszer még a könyvtárat is bezáratták miattam) – nem jelentkeztem a rendbe. Most is bánom, ma is szívesen élnék monasztikus szerzetesként. Az egyházmegyes papság választásában sokat segített, hogy az Úr a legnagyobb papokat adta példaképül.

Hogyan teltek a szemináriumi évek?

A szeminárium csodálatos volt. De azzal mindent elárulok, hogy az alattunk lévő évfolyamok azt mondták, utánunk csöndes és sokkal unalmasabb lett a kispapi élet. A legjobb szemináriumi barátom viszont egyszer azt mondta: ha másért nem is, talán azért beengednek a Mennysországba, mert sokakat megnevettem és megvigasztaltam. Diplomám nincs, abba a korosztályba tartozom, akik akkor jártak a hittudományi főiskolára, amikor azt államilag még nem ismerték el. Soha nem zavart a diploma hiánya, tudós szent csak fél óráig akartam lenni, szeminaristaként. Szent akarok lenni, csak bizony nehéz. Igaza van Lisieux-i Szent Teréznek: szentnek lenni olyan, mint beszállni a Gondviselés liftjébe, ami az égbe repít. A lifttel nincs is baj, de a liftig eljutni nekem nehéz. Minden nap nekiállok, és bízom az irgalmas Úr Jézusban, hogy rajtam is megkönyörül.

Először Zalaegerszezen szolgált, itt töltötte káplán éveit.

Igen, és végtelenül hálás vagyok első állomáshelyemért, a Szent Mária Magdolna Plébániáért. Különösen is dr. Szabó Gyula plébános atyáért, aki apám helyett apám lett. Soha nem bántott vagy szidott meg, de amikor megérdekeltem, mindig megdicsért. Sohase vette el a kedvem, őszintén megmondott jót és rosszat, úgyhogy sohasem azt éreztem, hogy bántani akar, hanem mindig a jó szándékot, illetve a szeretetet éreztem benne. Hálás vagyok Miszori Zoltán káplántársamért. Azért, hogy elfogadott engem, hogy barátom lett egy életre. Nem haver, nem cimbor, hanem barát. Halálos ágyán adta nekem a legnagyobb tanítást, látva mély istenszeretetét, ahogy arról beszélt, milyen jó lesz hazatérni, Istennel lenni, ahogy mindentől meg akart tisztulni, ami őt Istentől elválasztja. Sokszor érzem hiányát, bár tudom, ez csak emberi érzélem. Bizom benne, hogy ők ketten is imádkoznak értem, hogy egyszer én is hazaérkezhessem Istenhez.

Zalaegerszezen Stróber László atyától átvettem a házas közösség vezetését. Ma az hat meg, hogy még mindig gondolnak rám, meghívják, hogy együtt legyünk életük nagy eseményeinél. Mindenképp ki szeretném mondani, mennyire hálás vagyok Stróber László atyának, hogy elődömként, amikor pár hónap múlva visszatért Egerszegre, teljesen háttérbe vonult, engedte, hogy kibontakozzak, nem vette vissza régi „pozícióit”. Ez emberi nagyságra utal, amit azóta is csodálok benne.

Majdnem 12 évet töltött első plébánosi helyén, Táplánszentkereszten. Közben börtönlelkészi feladatokat is ellátott. Milyen emlékek kötődnek ehhez az időszakhoz?

Nagyszerű elődök után érkeztem ide. Örültem, mert közel voltam szülőhelyemhez, de sajnos fiatalos hévvel, bár a jó ügyet szolgálva, meggondolatlanul mégis konfliktusba kerültem emberekkel. Ezt el akartam kerülni, ezért minden reggel elimádkoztam Boldog XXIII. János pápa reggeli imáját. Aminek na-

László atya bábéledésai mindig mosolyt csálnak a gyermekek arcára

gyon örülök, hogy kialakulhatott a heti bibliaóra, heti ifjúsági hittan, ministránsfoglalkozás és a gyermekmise. Élmeny volt az óvodáshittan, amellyel számomra egész véletlenül még a médiába is bekerültünk. Sok jó embert megismertem, akik a saját munkájuk, otthoni feladataik mellett még a templomért, valamint a plébániáért is bármikor készségesek voltak fáradni, dolgozni. Ennek az időszaknak két legszebb emléke a börtönlelkészség és a karitászelelkészség. Nagyképűen azt szoktam mondani: míg a lelkipásztorkodásban a megmaradt bárányt dédelgetjük, addig a börtönlelkész az elkóborolt után megy. Engem mindig érdekelt az ember. A börtönben sokféléit megismertem. Voltak, akik csak ki akartak használni, és voltak, akik valóban segítséget vártak tőlem. Ma is előfordul, hogy Szombathelyen megállítanak. Az is megtörtént, hogy édesanyám háza előtt megállva és kiszállva a kocsimból, nagy fékezéssel megállt mellettem egy másik autó, kiszállt a vezető egy gyermekkel, és csak annyit mondott: „Ne haragudjon, meg akartam mutatni a fiannak, ki volt az, aki segített túlélni a börtönt az apjának.”

A Karitásznál a szenvedélybetegek, illetve a pszichiátriai betegek segítése volt a feladatom, bár ehhez semmilyen végzettségem nem volt. Csak annyit tudtam tenni, amennyi tőlem telt. A Szombathelyi Egyházmegyei Karitásznak legnagyobb csodája, hogy találkozott Gyórvári Edith néni szíve-lelke és Tuczainé Régvári Marietta mindent megvalósítani tudó temperamentuma,

elkeseredése és elszántsága. Hiszem, ezért tudott a Karitás az azzá lenni, ami. Ezért is volt fájdalmas számomra a váltás. Mivel sok hibám van, tehetségem annál kevesebb, kezdettől fogva engedelmes akartam lenni. Ahova a főpásztor küld, amivel megbíz, oda megyek, azt teszem. Pákát is elfogadtam, és jöttem. Idő kell, amíg az ember az emberi képzelgésből eljut oda, hogy felismeri a dispozicióban az isteni Gondviselés akaratát.

Hogyan telnek mostanság a dolgos hétköznapok?

Páka, illetve Zala a jóság földje. Sajnos olyan vidék ez, ahol háromszor többet kell temetni, mint keresztelni. Itt van olyan falu, ahol egymás után hat ház üres, és van olyan házsor, ahol csak özvegyasszonyok élnek. Nagyon nehéz a templomainkat fenntartani. A plébániához 11 falu tartozik, valójában azonban 14. Három kivétellel mindenhol van misézőhely. A vasárnapi szentmisekre vannak misebuszok, bár valójában még így sem megoldott a helyzet. Az is igaz, hogy az emberek ellustultak, ha szentmiséről, templomról van szó, azonban jó szándékkal és türelemmel sok minden elérhető. A legfontosabb a jövő nemzedék, akikkel persze most a legnehezebb. Itt is volt már szégyenkeznivalóm, ugyanis akit kikiáltottam a leghetetlenebbnek, elég volt csak egy kis figyelem, illetve pár jó szó, és azóta is ministrál. Tényleg érdemes az elkóborolt juhok keresésére indulni.

H. Pezenhófer Brigitta

Az örök kultusz hangja

Megjelent dr. Pem László egyházmegyei zeneigazgató „Az örök kultusz hangja” című nagyszabású, háromkötetes szak- és kézikönyve, amely több évtizedes hiánypótló munka Magyarországon. A szerző a tudományos kutatások fényében szisztematikus összefoglalását adja a gregorián ének szakmai ismereteinek és a népzenevel való kapcsolatának. Célja, hogy megismertesse olvasójával a hitből fakadó, transzcendens ihletettségu, de az ősi vallásos szimbólumokat is magába építő, sajátos formanyelvű zenét, a legmagasabb művészetet, amely Istenről szól. Olvasóját olyan személyiséggé kívánja nevelni, akiben a művészi érzékenység, a szent szenzibilitás és a spiritualitás isteni tökéletességre törekszik, hogy így alkalmassá váljék az énekes Ige tolmácsolásának szolgálatára is.

A szerző, dr. Pem László, a római Pontificio Istituto di Musica Sacra, pápai zeneakadémián szerzett diplomájával 1989 óta tanítja a ma Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ – mesterképzésben is akkreditált – egyházzene szakán a gregorián éneket, a magyar egyházi népéneket és a liturgikus énekgyakorlatot. A szerző 24 éves oktatói és tudományos kutatásai eredményeként írta meg nagyszabású szak-

és kézikönyvét, amely több évtizedes hiánypótló munka Magyarországon.

A II. Vatikáni Zsinat leszögezi, hogy „az Egyház a gregorián korálist tekinti a római liturgia sajátos énekének. Ezért a liturgikus cselekményekben – azonos feltételek mellett – ennek kell elfoglalnia az első helyet” (SC 116). Ugyanakkor a Zsinat a Sacrosanctum Concilium 118. pontjában arra is figyelmeztet, hogy „a vallásos népéneket is gonddal ápolják, hogy velük felhangozhasson a hívek éneke különböző áhítatgyakorlatokon, sőt a liturgikus cselekményekben is...” Az egyes nemzeteknek sajátos népzenei hagyománya is van, „ezért meg kell becsülni és meg kell adni neki a helyet... az adottságaikhoz alkalmazott istentiszteleten...” (SC 118–119). A Dokumentum arra buzdít, hogy „az egyházi zene keresztény érzülettől áthatott művelői érezzék át, hogy hivatásuk a szent zene ápolása...” (SC 121), amely az „Instructio de musica in sacra liturgia” (1967) megfogalmazása szerint „istentiszteleti célra készült, szent és művészi formát visel” (MS 4a).

A könyv szerzője nemcsak szakszerűen műveli, hanem tanítja és tudományosan kutatja is azt a sugalmazottságot kísérő, az őskeresztények liturgikus közösségében megnyilvánuló, egyedi és csodálatos zenei anyagot, amely a Szentlélek által, extatikus eredetében a kinyilatkoztatás, illetve az Ige éneke és kantillációja, az igazi Musica Sacra. „Az örök kultusz hangja” arról a glosszoláliáról, „nyelveken beszélésről” szól, amely a misztikus imádságnak olyan énekes megnyilvánulása, amely nem egy idegen nyelven való beszédet, hanem a Szentlélek által elragadtatott állapotban különleges és sajátos hangsoroknak a hallgatását jelentette.

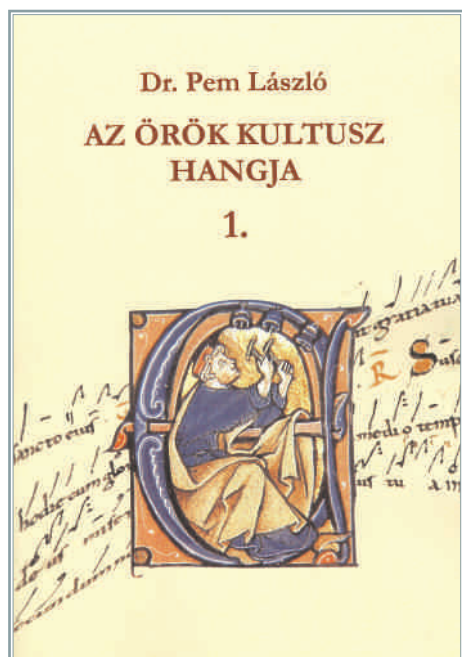
Az értelmes ember első megnyilvánulása a hódolat volt a transzcendens Isten előtt, ami a rítusban, rituális énekenében fejeződött ki. Az emberiség ősi hangja – népzenei hangja – éppen azok a szakrális, vokális zenei szimbólumok, amelyek az egyetemes zenei kommuni-

Dr. Pem László
egyházmegyei zeneigazgató

káció közös megértésének feltételei. Amikor a különböző személyek, népek, etnikumok a legmélyebb istenkapcsolatuk zenei kifejezését kinyilvánítják, éppen arra a közös és egyetemes alapra érkeznek, amelynek szisztematikus elrendezése több fázisban, Nagy Szent Gergely pápával (590–604) pedig a legnagyobb nyomatékot kapta. A róla elnevezett liturgikus ének, a gregorián énekkincs őrzi azt az énekes anyanyelvet, amely a legmélyebb istendicséretben a különböző nyelvű nemzetek között közös megértést eredményez. A gregorián ének-zenei magvai azok a sajátos hangsorok, amelyek a liturgikus közösségben, az Istennel való találkozás eksztatikus örömeiből származtak, és mint glosszoláliás dallamok, a kinyilatkoztatott gondolatok szavaival tárultak. A gregorián ének, mint liturgikus ének a keresztény istentisztelet integráns része. Ez a sajátos – szent, egyetemes és művészi dallam – köntös a szent szövegeknek olyan kifejezésbeli gazdagságot kölcsönöz, amely semmilyen más kommunikációs formával sem azonosítható.

A 20. század fordulóján egyre intenzívebb érdeklődés indult meg az európai népzene és a gregorián ének kapcsolatáról, amely találkozott Magyarországon is Bartók Béla, Kodály Zoltán, Lajtha László, Vargyas Lajos és mások népzene-kutatásaival, valamint Rajeczky Benjamin és Dobszay László összehasonlító tanulmányaival.

A Házasság Hete képekben

Gyertyagyújtás és ima a házastársakért az ökumenikus imaórán

Vidám játékos feladatok házaspároknak a farsang jegyében

Előadáson ülve – Továbbképzés házasságból

Családok megáldása a záró szentmisén

ÁLLAMI EGÉRSZEGÜGYI SZOLGÁLAT

térítésmentes

vény

Név: _____ Kor: _____

Lakcím: _____

Jogcím: szakmunkástanuló, üzemi baleset, közgyógyellátás, honvédelmi kötelezettség, Eü. rendelkezés.

19...balta év felmar hó 10-16 nap.

Rp. / Öröm

- 1X nőrejt
- n+1X intim együttélés ♥
- gyermekáldás 4X Fiú
- családi nyaralások évi 1X
- kirándulások szünnaponként
- lelkigyakorlat sz. e.

P. H.

folyt kör →

orvos aláírása

Atvettem: _____

A. 3510-2/b. r. sz. - Pátria-Nyomell. 04 059
4 000 000 - 1 31338 Pátria Ny. (Dsm 983)

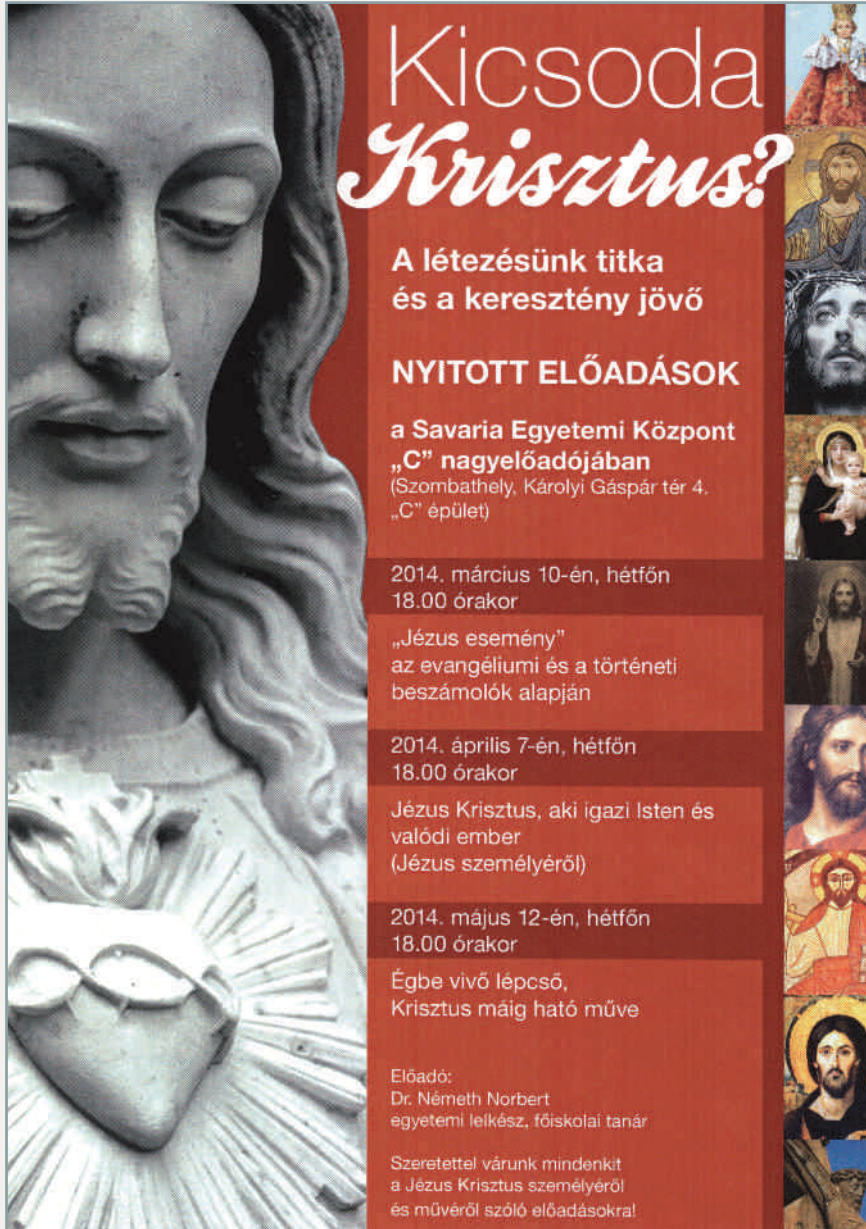
- Gőzög temporenti mártózás 1X
- Szülinapok - nénapok n⁶
- megismerkedési - eljegyzési - házassági elfordulók ünneplése évi 1X
- családi társas (uta + kitérők) n⁶
- közös ünnepségek + pizza + jó közörség: igény szerint
- alvás lehetőség szerint
- kettőben töltött berelgetés - hallgatás: igény szerint
- családi imák: reggel - este - délben
- nehézségekben való megemlékezés
- Bekapcsolódás ima - családközösségben
- Szent család páros: 1, 2 v 3X áldás
- Zarándoklatok: lehetőség szerint
- Jobb nevelés - mosoly - rüti n⁶
- Önszerveződés Isten irgalmas keze által folyamatosan:

Örömrecept az egyik résztvevő házaspár javaslatában

A Szentatya március havi imaszándékai

Általános szándék (Tisztelet a nők iránt): Hogy valamenyi kultúrában tartsák tiszteletben a nők jogait és méltóságát

Missziós szándék (Hivatások): Hogy számos fiatal fogadja el az Úr arra szóló hívását, hogy életüket az evangélium hirdetésének szenteljék

Kicsoda Krisztus?

A létezésünk titka és a keresztény jövő

NYITOTT ELŐADÁSOK

a Savaria Egyetemi Központ „C” nagyelőadójában
(Szombathely, Károlyi Gáspár tér 4. „C” épület)

2014. március 10-én, hétfőn
18.00 órákor

„Jézus esemény” az evangéliumi és a történelmi beszámolók alapján

2014. április 7-én, hétfőn
18.00 órákor

Jézus Krisztus, aki igazi Isten és valódi ember (Jézus személyéről)

2014. május 12-én, hétfőn
18.00 órákor

Égbe vivő lépcső, Krisztus máig ható műve

Előadó:
Dr. Németh Norbert egyetemi lelkész, főiskolai tanár

Szeretettel várunk mindenkit a Jézus Krisztus személyéről és művéről szóló előadásokra!

A könyvtolvaj

Ebben a filmben az ember egyszerre szembesül a történelem félelmet keltő pillanataival és az ezt áthidaló egyszerű gyermeki szívvel, miközben elhangzanak a következő gondolatok: *„A szavakban van az élet... volt egyszer egy lány, akinek a barátja az árnyékban élt. A lány elmondta neki, milyen a napon lenni, és milyen érzés lélegezni, s közben rájött, hogy él!”*

Természetesen ebben nagy szerepe van a könyveknek, az olvasásnak és annak a vizsgáztatásnak, hogy az embert túléljék a gondolatai, amelyeket hátrahagy. Mellesleg ez is egy könyvből született film. Pár éve nagy siker volt ugyanis a fiatal ausztrál író, Markus Zusak hasonló című regénye. A történet a második világháború idején, Németország egyik kisvárosába repít bennünket, ahol az igazi ellenség a szegénység és a mindennapi megélhetésért folytatott küzdelem. Ide kerül Liesel Meminger, a kilencéves kislány, aki mondhatni, szeretethiányból – ami abban a helyzetben teljesen érthető – könyveket lop, amiket el is olvas. Ez lesz a „szent” hobbi, ami mögé elrejtőzik, az ebből szerzett élményeivel azonban mégis megajándékoz másokat a szörnyű világégés idején. Ami teljesen új ötlet, hogy a narrátor maga a „mindentudó” halál. Ő meséli el a kislány történetét ott, ahol úgyis annyi dolga akadt.

A film viszonylag alacsony költségvetésből készült, mégis megható drámát hoztak ki belőle: nem töri össze az embert, hanem szívbeli könnyeket fakaszt. *„Hogy jó olvasni, nézni, az vitathatatlan.”*

Szakál Szilárd

Humor

– Hogy hívják a gyors indiánt?
– Igyek Szem.

* * *
– Hogy hívják a hajléktalan titkos ügynököt?
– Kémcsöves.

* * *
– Mi történik a romantikus fiúval, ha a sínek között sétál?
– Elkapja a HÉV.
* * *

– Személy?
– Igen.
– A biológiával kapcsolatba hozható?
– Igen.
– Fához köthető?
– Igen.
– Döbrögi?
* * *
– Mi az? Se keze, se lába, mégis ott ül a kocsmában?!
– Törzsvendég.
* * *
– Hogy hívják a balszerencsét okozó ravaszdit?
– Katasztróka.